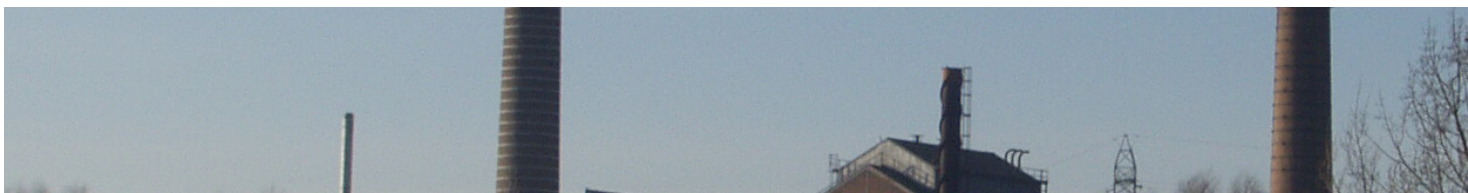

ZWEVEGEM
BEHEERSPLAN TRANSFO

TRAN FO

2017, **motivatie**nota ZEN-erfgoed

1. MOTIVATIE TOT ERKENNING TRANSFO ALS ZEN-ERFGOED

In kader van de opmaak van het beheersplan voor de site Transfo wordt de erkenning van onderdelen van deze site als ZEN-erfgoed aangevraagd.

De definitie van een monument Zonder Economisch Nut werd in het 'Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet, van 12 juli 2013, Gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2015' als volgt opgenomen:

28° ZEN-erfgoed: beschermde onroerende goederen of onroerende goederen gelegen in een erfgoedlandschap, of een deel ervan dat een opzichzelfstaand geheel vormt, dat niet van die aard is dat het economisch nut kan hebben, en dat uitdrukkelijk als dusdanig erkend is in de beslissing waarbij het beheersplan werd goedgekeurd.

In de volgende hoofdstukken wordt deze erkenning gemotiveerd.

FIGUUR 1: XXXXX

1.1. VOORWERP VAN HET ZEN-ERFGOED

De Elektriciteitscentrale voorheen 'Société de l'Electricité de l'Ouest de la Belgique' (in het verdere document spreken we van Transfo, de naam waaronder de site op vandaag bij het ruime publiek bekend is) is beschermd via:

- Besluit nummer 3451 dd. 10/06/1999 - monument en dorpsgezicht.
- De bescherming als dorpsgezicht is door de Raad van State 198.441 van 3/12/2009 vernietigd.
- Besluit nummer 5021 dd. 02/05/2012 - monument

Binnen deze site wordt voorgesteld om volgende erfgoedelementen als ZEN-erfgoed te erkennen:

- z.n. Draaischijf spoor
- z.n. Toegangspoorten met penanten
- 4. Kelder nieuw transfogebouw
- 6. Noordelijke schoorsteen + ijzeren schoorsteen
- 7. Centrale schoorsteen
- 14. Gasstation
- 18. Brandweersenaal
- 19. Opslag kolen en sintels/as
- 20. Talud rond de stookolietanks
- 21. Voormalig ommuurde voorpost onderstation 36kV
- 22. Stoomleidingen
- 23. Opslagplaats voor ijzerafval
- 24. Voorpost onderstation 70kV
- 33. Hoogspanningspylonen en -leidingen
- 35. Mariakapel in tuin directeurswoning
- 37. Bunker
- 10. Reservoirs koelwater

Deze elementen zijn op de kaart hiernaast aangeduid.

Hierna wordt per element kort gemotiveerd waarom het element als ZEN-erfgoed kan worden erkend.

1.2. MOTIVATIE PER ELEMENT

1.2.1. z.n. Draaischijf spoor

Ter hoogte van de ingang vanaf het jaagpad langs het Kanaal Bossuit-Kortrijk ligt een grote draaisteen die deel uit maakte van het voormalige smalspoornetwerk op het terrein en doorheen de gebouwen.

Deze draaischijf is een stille getuige van het voormalige spoorwegennet op de site. De draaischijven maken geen onderdeel uit van fiets- en wandelnetwerken.

1.2.2. Z.n. Toegangspoorten met penanten

Ter hoogte van de ingang van de site via de Transfostraat en ter hoogte van het jaagpad bevinden er zich een toegangspoort en met 2 betonnen penanten.

Ter hoogte van de Transfostraat zal de metalen poort zelf worden weggenomen. De penanten zullen worden verplaatst.

Deze penanten markeren de toegang tot de site. Men zal eenvoudigweg langs de penanten kunnen passeren.

Ter hoogte van het jaagpad blijven de penanten staan als markeerpunten voor de toegang tot de site. Langs de penanten is een fiets- en wandelpad voorzien.

Deze penanten en poorten hebben hun functie verloren en zijn zonder economisch nut.

1.2.3. 4. Kelder nieuw transfogebouw

Het nieuw transfogebouw is onderkelderd.

Gedurende vele jaren staat deze ruimte onder water. In kader van de restauratie en renovatie van het nieuw transfogebouw zal deze ruimte worden leeggepompt. Daarna zullen, indien mogelijk, de nodige maatregelen worden genomen om de kelder terug waterdicht te maken.

Deze ruimte wordt niet ter beschikking gesteld in functie van de ontwikkeling van kantoren en kantoorachtigen op de andere verdiepingen van het nieuw transfogebouw.

1.2.4. 6. Noordelijke schoorsteen + ijzeren schoorsteen

De noordelijke schoorsteen is een gemetseld in baksteen in 1938. De schoorsteen is rond met ijzeren banden.

Wat verder staat een recentere ijzeren schoorsteen. Deze schoorsteen was verbonden met de nieuwere gasketels. De gasketels zijn afgebroken en verwijderd.

De schoorstenen hebben geen enkele functie meer en kan ook niet voor een andere functie worden gebruikt en is bijgevolg zonder economisch nut.

1.2.5. 7. Centrale schoorsteen

De noordelijke schoorsteen is een gemetseld in baksteen in 1925 . De schoorsteen is rond met ijzeren banden.

De schoorsteen heeft geen enkele functie meer en kan ook niet voor een andere functie worden gebruikt en is bijgevolg zonder economisch nut.

1.2.6. 14. Gasstation

Langs het waterbekken bevindt zich het voormalig gasstation die de gasketels bevoorradde. Dit gasstation is niet meer in werking.

Het gasstation is een latere toevoeging. Het hoort wel bij het verhaal van de site, zijnde de laatste vorm van brandstof die gebruikt werd na kolen en stookolie. Overschakeling van stookolie op gas gebeurde op deze site rond het jaar 1985.

Het gasstation is een functioneel object die geen andere functie kan bevatten en is bijgevolg zonder economisch nut.

1.2.7. 18. Brandweerarsenaal

Nabij de sokkel van de voormalige watertoeren ligt het brandweerarsenaal, daterend uit het interbellum. Binnenin bevinden er zich verschillende pompen en ventielen.

Dit gebouw heeft omwille van zijn beperkte oppervlakte louter een functie als erfgoedelement om het volledige erfgoedverhaal van de site te vertellen en heeft daarnaast geen economisch nut.

1.2.8. 19. Opslag kolen en sintels/as

Nabij het kanaal bevindt zich een groot betonnen bekken voor de opslag van kolen en sintels.

Het betonnen bekken is volgelopen met water en vormt louter een landschappelijk element en is een getuige binnen het erfgoedverhaal van de site.

1.2.9. 20. Talud rond de stookolietanks

Rond drie stookolietanks op de site werd een aarden talud aangelegd omwille van veiligheidsredenen: het vormen van een calamiteitbekken. De talud is nu deels begroeid en draagt bij tot de groenstructuur op de site en de omgeving. Op het deel van de talud in het verlengde van het overslaggebouwtje lag vroeger een smalspoor. Op verschillende plaatsen kan er over de talud gestapt worden via een aangelegde trap. Aan de kant van het kanaal is er een opening in het talud in functie van de toegankelijkheid.

De talud is zijn oorspronkelijke functie verloren en is op vandaag een louter landschappelijk element en heeft bijgevolg geen economisch nut.

1.2.10. 21. Voormalig ommuurde voorpost onderstation 36kV

Van de voorpost onderstation 36kV is enkel de bakstenen muur rondom is nog een getuige van de voormalige functie. Transformatoren en andere apparatuur is niet meer aanwezig.

Deze bakstenen ommuring is in vrij goede staat.

De bakstenen muur heeft op vandaag een louter landschappelijke betekenis en markeert een zogenaamde parkkamer binnen het landschappelijk concept opgesteld binnen het masterplan voor de omgeving uitgewerkt door Michel Desvigne.

Deze ruimte en muur hebben geen economische functie.

1.2.11. 22. Stoomleidingen

Op verschillende plaatsen zijn er nog restanten van het stoomnetwerk aanwezig. Veel is ook reeds verwijderd.

Een deel is ondergronds een ander deel is bovengronds zichtbaar.

De stoomleidingen gelegen op grondniveau en de korte luchtleidingen hebben louter een functie als erfgoedelement om het volledige verhaal van de site Transfo te vertellen, te tonen en te duiden. Deze stoomleidingen hebben geen economisch nut.

De stoomleidingen in de hoogte nabij het kanaal hebben een nieuw gebruik gekregen in kader van het avontuurlijk sporten en vallen dus buiten de aanvraag van erkenning als ZEN-erfgoed.

1.2.12. 23. Opslagplaats voor ijzerafval

Nabij het overslaggebouw bevindt zich een bakstenen muur in rastervorm met betonnen dekstenen, waarin men verschillende materialen kan sorteren en stockeren.

De bakstenen muren zijn begroeid met mos. De opslagruimte ertussen is volledig overgroeid. De betonnen dekstenen zijn weg of in slechte staat.

De bakstenen muur heeft op vandaag een louter landschappelijke betekenis en markeert een zogenaamde parkkamer binnen het landschappelijk concept opgesteld binnen het masterplan voor de omgeving uitgewerkt door Michel Desvigne.

Deze ruimte en muur hebben geen economische functie.

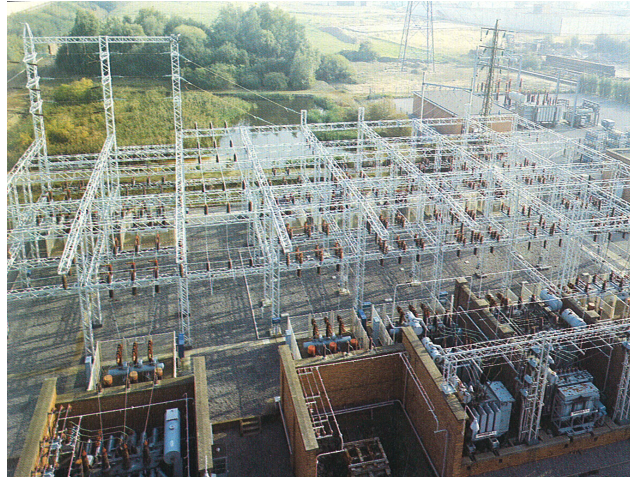

1.2.13. 24. Voorpost onderstation 70kV

De voorpost is buiten gebruik gesteld door Elia en overgedragen aan de gemeente omdat er een nieuw onderstation opgebouwd is ten zuidwesten van de elektriciteitscentrale..

De metalen structuur en configuratie van de beschermde voorpost werd behouden. De voorpost werd in overleg met Onroerend Erfgoed gedeeltelijk ontmanteld: de aanwezige transformatoren zijn verwijderd, de geëmailleerde potten (isolatie) zijn blijven hangen. Een net ter bescherming werd errond voorzien. Bodemsaneringswerken uitgevoerd in 2014 door Elia.

Ook deze constructie heeft zijn functie verloren en krijgt een landschappelijke functie binnen het parkkamerconcept. Bijgevolg is deze constructie zonder economisch nut.

1.2.14. 35. Mariakapel in tuin directeurswoning

In de tuin van de directeurswoning bevindt zich een Mariakapel.

Deze kapel is een onderdeel van de tuin en kan geen enkele economische functie hebben.

1.2.15. 37. Bunker

Op de uitstulping van de site richting Blokellestraat (de zogenaamde staart) ligt een betonnen bundel daterend uit WOII. De bunker bevindt zich volledig bovengronds en heeft aan weerskanten een ingang.

Deze bunker werd gebouwd ter bescherming van de werknemers tijdens WOII. Volgens mondelinge overlevering konden de naburige bewoners ook gebruik maken van deze bunker.

Gezien deze bunker omwille van zijn aard en vorm geen enkele economische functie kan opnemen is het de intentie om deze bunker af te sluiten en in te richten als vleermuizenslaapplaats.

1.2.16. 10. Reservoirs koelwater

Tussen het oude transfogebouw en het werkhuis elektrikers bevinden zich de reservoirs voor het koelwater.

Deze reservoirs zijn betonnen kuipen zonder ramen. De nieuwste delen zijn omgevormd tot elektriciteitscabines en het plat dak is hersteld.

Het gedeelte nabij het binnenplein is ouder, is hoger en is volledig gesloten. Het gebouw is in slechte staat (dakbedekking is kapot).

Gezien de aard en vorm van het gebouw kan dit erfgoedelement geen economische functie op zich nemen.

